

BREVE FRA EN SKIBBRUDEN

FIRE NOVELLER

Carsten Ploug Olsen

ENSOMHED

Kære-

”Forlad alt håb” siger buddhisterne. For det at håbe er stadig at ønske.

Af og til har jeg en fornemmelse af at sidde højt oppe på et kæmpe bjerg og se ned på alle fjolserne. Det pinlige er så, at ingen ved det, at ingen ænser mig.

Verden haster forbi i evig ligeegyldighed, som det også var for min ven, Steppeulven.

I virkeligheden er jeg postbud. En truet stilling i disse email- og sms-tider.

I dag går jeg så ind til hr Sørensen, ham med gravhunden. Den står ude ved lågen, og stirrer længselsfuldt efter mig, så den har en undskyldning for at gø og snerre.

-Grrr, siger den.

-Grrr, siger jeg og tilføjer: -Smut ind, ellers laver jeg koteletter af dig.

Hvor længe siden er det, at et andet menneske har rørt ved mig? Eller hvornår har jeg selv bare fået et personligt brev? Jeg kan ikke huske det.

Jeg er ved at blive gammel. Jeg er 34. Herre min Gud, jeg er så træt.

Engang hang vi ud ad vinduerne, og sang de uovervindelige sange, og verden var vores. Er livet en illusion? Er jeg et produkt af en andens fantasi, en figur i en bog, der handler om sorg og tab og nederlag?

Jeg vil skrive et brev. Men jeg ved ikke hvem, jeg skal sende det til. Det skal handle om mig, og hvorfor det blev sådan, og hvorfor jeg ikke ønskede, at det skulle blive sådan. Jeg vil skrive det i sandet ved havet og håbe på, at bare én når at læse det, før tidevandet skyller ind.

KÆRLIGHED

Now, this is the deal: Du åbner dig, og du bliver såret, og du dør. Eller du åbner dig ikke, og du forbliver død.

Jeg åbnede mig helt, og døde indvendig, da du forlod mig. Det er mange år siden nu, men smerten er stadig lige frisk og skarp.

Er livet da ikke et grusomt paradoks. Måske hvis jeg kunne narre mig selv, og frit og ud af det blå opfinde et argument for livet.

I går sprang gnisten igen. Hun havde en rød sløjfe i håret og i blikket dette udefinerlige noget, der opbygger og tilintetgør imperier. Et løfte. En tone.

En løgn. Du hastede forbi, før jeg kunne nå at spørge om dit navn. Og bagefter glemte jeg dig.

Nu sidder jeg og keder mig på kontoret. De sædvanlige opgaver, de sædvanlige intriger, den sædvanlige misundelse. I morgen tager jeg måske min riffel med, og mejer jer alle ned til sidste mand.

Men sådan er jeg jo i virkeligheden ikke.

Jeg må holde såret åbent. Det må ikke sande til. Det er det eneste, jeg har. Det er det eneste, indtil portene smækker, og alt er forbi.

SPØRGSMÅL

Forstår De, jeg har denne smerte. Den kommer og går, fra intet til intet, som vinden blæser. Engang troede jeg, at jeg vidste hvorfor. Sådan og sådan. Men det er jo alt sammen så længe siden nu.

Nu går jeg i gaderne. Søger stadig, efter alle disse år, lindring. Af og til tier den. Kun for at komme

igen med den samme skarpe, distinkte følelse af ubehag. The boy with a thorn in his side. Jeg går ned i kiosken for at købe cigaretter. Det regner let. Efter en periode med varmt vejr er det slået om. En kølig sydvesten strømning fejer ind over landet med byger og skyer. Jeg får mine 20 Prince, går ud, og tænder straks en. Og så er det at jeg tænker: Hvorfor kan det ikke være anderledes? Hvorfor kan ikke bare denne ene dag være forskellig fra alle de andre? Hvad nu hvis jeg tog toget, og gik i Tivoli? Eller gik til koncert? Jeg kunne godt tænke mig at høre noget musik, noget hårdt og rått og voldsomt. Jeg sætter mig på en bænk, og tænder en ny cigaret. Jeg fantaserer. Jeg kunne møde en smuk kvinde. Hun kunne blive forelsket i mig, og jeg i hende. Jeg ville fortælle hende om mine længsler, og hun ville forstå. Hun ville se på mig med dybe øjne og sige, at hun havde det på præcis samme måde. Så ville vi gå hjem til mig på værelset...Men her fader drømmen ud. Det regner stadig. Hvis bare det var som i bøgerne. Her er der mening og sammenhæng. Denne mand er ulykkelig. Han tænker og føler sådan og sådan. Fordi. Alt andet end denne dirrende streng, dette åbne rum, dette nu. Og det næste. Jeg venter. Jeg ved ikke på hvad. Noget må ske. Noget der kan bringe mig ud af dette Limbo. Intet sker. Jeg rejser mig fra bænken, og går ud mod skoven. Da jeg kommer derud, ser jeg en kvinde komme gående med en lille, hvid puddel. Og det er til at fortvivle over. Jeg tænder en cigaret. Jeg lægger mig bag en busk, så ingen kan se mig. Og pludselig falder jeg i søvn. Da jeg vågner igen, ved jeg ikke hvor lang tid jeg har sovet. Jeg ser mig fortumlet omkring og ser på uret. Fem minutter. Jeg har lyst til at skribe. Men jeg ved, at det ikke vil lindre. Det er meningsløst. Jeg er vanvittig. En eller anden, Gud eller Fanden eller Damen fra Kiosken har sat sin finger på min sjæl og stillet mig et spørgsmål. Spørgsmålet er kun stillet én gang, og jeg *skal* svare. Mit liv afhænger af det. Men jeg har ikke hørt spørgsmålet. Undskyld, vil De lige gentage?

SORG

Hvad mon der findes i dybderne?

EDVARD MUNCH skal engang have sagt noget i retning af, at Gud havde sendt ham ud på havet i en rådden plimsoller, og hvis han forliste, var det hans egen skyld. Edvard er min bror i ånden.

Jeg drømmer. Om djævelen. I min første helvedesdrøm bliver jeg suget mod den sorte, frådende afgrund, der er døden. Det er kun med det yderste af neglene at jeg holder stand. Mit skib er på vej ned. Men er det min egen skyld?

Jeg løber. 5 km hver morgen. Og styrketræner. 20 armbøjninger. 50 mavebøjninger. 100 til ryggen. Og det hjælper. Når jeg rammer grænsen, kan jeg glemme, at jeg er fremmed her. Ensomheden. Så føler jeg, at jeg er nogen. Men det er måske en illusion.

Jeg køber aktier. Og sælger dem igen. Det giver overskud. Jeg køber i faldende markeder og sælger i stigende. Når jeg er færdig med dagens træning, bruger jeg nogle timer på at researche til handlerne på nettet. Og så går jeg i netbank og bruger kynisk min viden til at tjene penge.

Og så er der det blå rum. Det er dér, hvor al disciplin, hvor alle gode forsætter og vaner og faste rammer hører op. Det er dér, hvor jeg overvejer at slutte det hele. Tanken er aldrig fjern. Det kan overmande mig når som helst, hvor som helst. I det blå rum griner djævelen.

De siger at jeg er skizofren. De siger at jeg ikke ejer svig. De siger at jeg er en mørk skønhed. De siger at jeg er en belastning. De siger at jeg er tyrker. De siger så meget.

Christian. Den unge kunstnerspire. Til sin egen fortvivlelse er han helt helt normal. Og derfor maler han ikke billeder men plakater.

Vi går ud ad Svendsagervej. Ud mod skoven. Vi tier. Nyder bare hinandens selskab.

I starten var jeg hans spændende, etniske erobring. Men da vi først havde haft sex, var der ikke mere pis med ham. Ikke mere slesk tale og skjulte knive forklædt som venlighed – politisk korrekthed – et skrækeligt upoetisk udtryk.

Og jeg kan ikke selv sige mig helt fri for dårlig samvittighed i forhold til ham. Hvis jeg skal være helt ærlig, er han også en erstatning. Siden det med Erkan vil ingen tyrkere have noget med mig at gøre.

Men alligevel er der noget fint og ærligt imellem os.

Han er bange for mine brødre. Uden grund. For dem er jeg død og kan kneppe Satan hvis jeg vil. Det vil jeg ikke. Jeg vil kneppe Christian. Bare lidt endnu.

Erkan. Du var den smukkeste. Du var min. Du svigtede. Du er skyggen i mit hjerte.

Kort tid efter at Christian og jeg havde mødt hinanden, var vi til et familieselskab. Ulla, hans tykke og hjertelige moster, sad og underholdt med en historie om hendes og Birgers, hendes mands, tur i Tivoli. Birger, en lille, spinkel mand med guldindfattede briller og for sin højde usædvanligt brede hofter, sad ved siden af og rystede som altid når de var i selskab af angst for, at Ulla skulle møde en anden. Det fortalte hun mig senere.

I virkeligheden elskede hun Birger af hele sit store og moderlige hjerte, og kunne ikke drømme om at forlade sin mand. Jeg kunne se, at han havde det dårligt, uden at vide hvorfor, og prøvede at sige noget venligt til ham. Han vendte sig mod mig med et ryk, og så vredt på mig. Så lod jeg ham være. Lidt til venstre i stuen sad Hjerdis, Christians mor. Hun havde, efter hvad Christian fortalte mig, den fikse idé, at alle var ude efter hendes penge. Hun havde arvet en pæn sum penge efter sin mands, Christians fars, tidlige død.

Christian fandt det yderst irriterende, at moderen var så mistroisk med penge. Måske fordi han selv plejede at bede hende om penge sidst på måneden – da var han altid flad. Men efter at vi havde mødt hinanden var han holdt op med at bede hende om penge. Nu tiggede han i stedet af mig. Hjerdis mente at jeg havde en god indflydelse på hendes søn, og derfor kunne hun godt lide mig.

Da Ulla var færdig med at fortælle sin historie, indtrådte en pause i samtalen. For at udfylde den, vendte Henrik, Christians anden onkel, sig mod mig og sagde:

– Fortæl noget om Tyrkiet. Det skulle være et smukt land.

Og så var jeg igen den fremmede, perkeren, den uvelkomne, pariaen. Jeg slog blikket ned, og mumlede noget med bjerge og Istanbul. Jeg så over på Christian, der smilede afventende til mig. Jeg var i det blå rum. Alene.

Erkan. Mit hjerte. I aviserne kalder de det arrangeret ægteskab eller tvangsægteskab. Men det siger intet om os. Om poesien mellem os. Så det lo vi bare ad. Indtil vi ikke lo mere. Men dét magter jeg ikke at huske nu.

Jeg husker dig. Jeg husker hvordan din stemme smøg sig om mine hjerterødder, hvordan jeg blev din. Det var som om noget famlede ved mit hjerte. Spurgte om lov. Og jeg lod det komme. Da blev verden stor og varm og rund og gylden.

Du.

Du var livet.

Men der var ikke nok alvor i dig, Erkan. Altid lo du. Undtagen den dag, hvor du blev hvid. Da lo du ikke.

Nu husker jeg. Husker din kærlighed og hvordan den døde. Husker din svig. Husker min død.

Hvem ved? For den menneskelige tanke synes alt at kunne være tilfældet. Måske findes Gud. Måske findes Gud ikke. Måske findes verden. Måske gør den ikke. Måske er jeg virkelig. Måske ikke.

Smerten er virkelig.

Måske skulle jeg gå ind i det blå rum og blive der. Gå ud foran en bus.

-Min lille puma, siger han kærligt, da vi ligger i eftergløden. Sådant driller han mig med, at jeg er godt seks år ældre end han. - Hvornår skal vi i byen igen, spørger han så. - Jeg kunne godt tænke mig at vise mit lille vilddyr frem.

Jeg har lige solgt FL Smith aktier for omkring 10 000,- så der er rigeligt råd.

– På onsdag. Så er der afregnet. Så tager vi den store tur.

– Hvor vil du hen?

– Kong Volmer. Og så Arkaden. Men du må ikke blive fuld. Så bliver jeg en lille smule vred

på dig. Jeg vil gerne have afkast.

Han rejser sig op på albuen, og ser forarget på mig.

- Er det forretning for dig, spørger han.
- Ja, kun forretning, svarer jeg, og sender ham et skævt smil.
- Nå, siger han og ser lettet ud. - Altså; kun forretning. Så er jeg mere rolig. Et øjeblik troede jeg, at du elskede mig.
- Hvor kunne du tro det! Råber jeg påtaget skabagtigt. Men et sted i mit indre gnaver det. Lige nu orker jeg det ikke.

Der er noget afvæbnende og charmerende ved ham. Hvis det ikke var for mit knuste hjerte, tror jeg godt, at jeg kunne forelske mig i ham.

Han slår sig stort op med sin kunst. Men han har ikke kunstnerens dobbeltnatur; denne særegne blanding af det djævelske og det guddommelige. Livet er hårdt, men ikke hårdt nok ved hans fuglehjerte. Måske hvis der en dag var en, der knuste ham. Måske bliver det mig.

Han tager folk som de er. For ham er jeg ikke en tyrk eller et menneske eller en skizofren eller en kvinde. Jeg er Yasmin Daviouglu. Mig selv. Måske var det det, jeg faldt for. Måske var det det, der trøstede mig, og som jeg længtes sådan efter.

Han er kun et barn. Alligevel elsker jeg ham på en måde. Sikkert ikke nok. Hvorfor lyver jeg?

Jeg flyver gennem luften. Først op, så i en blød bue nedad. Jeg søger ned, ned. Så er jeg der. I helvede. Der er noget, der holder mig fast bagfra. Det er djævelen. Han holder mig i en skruestik. Jeg kæmper for at vende mig om og se ham i øjnene. Da jeg giver op, hører jeg til min rædsel en skrigende latter. En kvindes latter.

Jeg vågner. Drømmen efterlader mig i sorg og forvirring. Jeg tror hverken på Gud eller på djævelen. Alligevel kommer disse drømme igen og igen.

Jeg sover igen. Jeg er i Erkans og mit rum. Der hvor det skete. Blodet sprøjter fra mig. Jeg får at vide, at det er fordi, jeg skylder en ukendt mand 100,-. Jeg nægter at betale. Det gnaver uudholdeligt indeni. Jeg vågner igen i raseri. - Hvorfor piner I mig, skriger jeg i tankerne. Så sover jeg endelig videre uden at drømme.

Efter det med Erkan vandrede jeg grædende gennem atomvinteren i flere år. En nat drømte jeg, at jeg gik langs en lang, stenet og støvet vej, ætset af solen. Jeg fik at vide, at jeg for enden af vejen ville finde to flasker med rent, læskende vand i min morfars lænestol.

Da jeg så den første grønne spire i dette landskab, var jeg forsigtig. Jeg plukkede den varsomt, og førte den op til mine øjne så jeg kunne se den, tro den. Det var Christian.

-Vil dronningen tage plads, klovner han på restaurant Kong Volmer, idet han trækker stolen ud for mig. Jeg ler. Kan ikke rigtig tage ham alvorligt.

Middagen er hyggelig, men på Arkaden drikker han alligevel for meget. På min regning. Da vi ligger i sengen hjemme hos mig, er han impotent. - Nå, nu falder kranen, siger han spagt, da værket falder ynkeligt sammen efter to minutter. - Det gør ikke noget, skat, siger jeg. Men han sover allerede. - Det gør slet ikke noget, ingen verdens ting, hvisker jeg ind i hans sovende øre. Natten er stille. Det er forår.

Hvorfor lyttede du til dem, Erkan? Hvorfor?

Du slog rod i mig. Plantede din sæd i mit skød.

Da jeg var sikker, kunne jeg næsten ikke vente. Bævende af stolthed og glæde og kærlighed til dig og til det, der nu voksede i mig, fortalte jeg det til dig en dag, du var træt. Da var det du blev hvid. Barn udenfor ægteskab. Vi er for unge. Kære Yasmin, ikke nu.

Bedøvet fandt jeg vej ud til hospitalet. Fik min abort. Kære Erkan, var det det, du ville?

Jeg blev steril. Vi undrede os, da vi var blevet gift, i flere år over at jeg ikke blev gravid. Søgte læge. Sådan og sådan. Nå. Du er gold, knap en kvinde, sagde hans mor med hans mund. Jeg forstøder dig. Nå. Min egen familie. Du er fraskilt. Du har vanæret os. Vi forstøder dig. Nå.

Hvorfor lyttede du, Erkan, hvorfor hørte du ikke på mig? Hvorfor skulle du knuse mig sådan?

Da var det, at drømmene begyndte.

Husker du ikke, spørger jeg dig, når vi en sjælden gang støder på hinanden. Du bliver mørk i blikket. Svarer ikke. Ser skamfuldt ned. Og forsvinder i regnen.

Jeg er vanvittig af sorg.

Smerten. Det blå rum. Måske har det været der altid. Måske er min sorg kun et påskud. Kan det stadig være det, så mange år efter. Nogle gange tror jeg, at jeg har glemt ham. Men så dukker han usvigelig sikkert op i mine drømme. Han og djævelen.

En nat er det anderledes. Jeg er igen i helvede, og holdes fast bagfra. Denne gang får jeg vendt mig om og ser – hende. Djævelen er en kvinde. Med mit hår og mine øjne. Men ansigtet er fortrukket af had. Hun løfter sin venstre hånd imod mig, og jeg føler dette vældige stige i mig. Så skriger jeg. Og vågner.

Dette er slutningen. Eller en ny begyndelse, jeg ved det ikke. I horisonten flammer bålene. Det er midsommer. Drømmen føles som en hemmelighed, jeg har fået afsløret. Måske kan jeg overvinde sorgen. Drømmen har skænket mig det skrøbeligste af alt; håbet.

Men i horisonten flammer bålene. Flammer.

cpo 2011

NOTE: ”Sorg” har tidligere været offentliggjort her på siden, men i en anden version.